Unitat 5 · Treball, diners i preus

Resum · Llibre de l'alumnat, pàgs. 73–88

El **mercat de treball** es mesura classificant la població de 16 anys o més en **activa**, que treballa o busca ocupació, i **inactiva**. La població activa es divideix en **ocupada** i **aturada**, i la **taxa d'atur** és el nombre de persones aturades dividit entre la població activa, multiplicat per 100; per a comparar dos taxes es resten i la diferència es dona en **punts percentuals**. Per a buscar treball servixen un **currículum** breu i adaptat a l'oferta (per a una primera ocupació sol bastar una pàgina) i una entrevista ben preparada. Amb un **contracte** tens drets: el salari, el descans i la no discriminació. Com a norma general no es pot treballar abans dels 16 anys, llevat de l'excepció legal dels espectacles públics autoritzats. En la **nòmina**, del **salari brut** es descompten la Seguretat Social i l'IRPF i queda el **salari net**. La **bretxa salarial** és la diferència mitjana d'ingressos entre dones i homes, i el **sostre de cristall** és la barrera invisible per a arribar als llocs alts. El **diner** és mitjà de pagament, unitat de compte i reserva de valor; l'euro és la moneda de curs legal, mentre que les **criptomonedes** no ho són, són molt volàtils i poden usar-se en estafes. Si una inversió baixa un 40 %, necessita pujar un 66,7 % per a recuperar-se. El **tipus d'interés** és el preu dels diners, i la **inflació** és la pujada general dels preus, que es mesura amb l'**IPC**. Si els preus pugen més que el teu sou, perds **poder adquisitiu**. Tot açò servix per a la teua fitxa E5: triar dades oficials, datades, i separar fets d'opinions.

El mercat de treball

- Població activa, ocupada, aturada i inactiva
- Taxa d'atur i taxa d'activitat
- Valdelana: atur de dones i homes
- Causes de l'atur i tipus de contracte

Buscar treball i drets

- Currículum i entrevista
- Contracte, salari i nòmina
- Edat mínima de 16 anys
- Nòmina: brut i net
- Menors de 18: autorització i límits

Desigualtat de gènere

- Bretxa salarial
- Sostre de cristall
- Dada de la Comunitat Valenciana

Diners i mitjans de pagament

- Funcions del diner
- Efectiu, targeta, transferència i Bizum
- Monedes socials i criptomonedes
- Mites i estafes

Tipus d'interés i inflació

- Tipus d'interés: preu dels diners
- IPC i poder adquisitiu
- Estalvi i inflació
- Deflació i política monetària

ON S'EXPLICA EN EL LLIBRE

- **5.1** Ocupació · 75–76
- **5.2** Drets laborals · 77–78
- **5.3** Igualtat · 79–80
- **5.4** Diners · 81
- **5.5** Inflació · 82

Material complementari del llibre de l'alumnat. Les persones, empreses i situacions dels casos són fictícies, tret que s'indique una altra cosa.